

Høringsuttalelse til *Interkommunal kystsoneplan for Narvik, Evenes og Hamarøy* fra foreningen Bevar Vestfjorden for framtiden

Foreningen Bevar Vestfjorden for framtiden (BVF) ble opprettet sommeren 2021 for å bidra til beskyttelse og bevaring av dette havområdet som av Havforskningsinstituttet beskrives som en særlig verdifull naturtype med stor artsrikdom og verneverdige koraller. Vi viser til nettsiden www.bevar-vestfjorden.no for nærmere informasjon om foreningen. Der vil det framgå foreningen ser på Havfarm 2 prosjektet som en trussel mot økosystem og en bærekraftig utvikling.

Vestfjordbassenget er den mektige inngangen til alle fjord- og havarealene som kystsoneplanen omfatter. Vi har samme utgangspunkt som planen vi her kommenterer, nemlig at «Sjøarealene er en felles ressurs hvor kommunegrenser ikke stopper effekter av tiltak og virksomhet». Videre at «En kunnskapsbasert arealplan for kystsonen, hvor helheten blir ivaretatt over kommunegrensene, vil være nyttig for både kommuner og næringsutøvere. Den vil også være viktig når det gjelder å ivareta natur- og rekreasjonsverdier».

I likhet med arbeidet med kystsoneplanen er foreningens engasjement forankret i en helhetstenkning og bærekraftig utvikling, slik det formuleres i FNs bærekraftsmål, og som krever forpliktende strategier og ressursforvaltning i den enkelte kommune og private virksomheter for å bidra til måloppnåelse. Med denne innledningen anerkjenner vi viktigheten av dette felles planverket, og takker de involverte for arbeidet som er nedlagt hittil.

Våre kommentarer knyttes til det som har vært prosjektets uttalte mål:

1. Effektiv og forutsigbar saksbehandling
2. Helhetlig dialog med nærings- og miljøinteresser
3. Helhetlig dialog m overordnede myndigheter
4. Felles kunnskapsbase til nytte for alle
5. Grunnlag for bærekraftig verdiskapning

BVFs høringsuttalelse er relatert til målene ovenfor. Før vi kommenterer de enkelte mål oppsummeres vårt viktigste høringsinnspill og kritikk:

Vi identifiserer to store svakheter ved kystsoneplanen.

Den ene er at kystsoneplanen som nå er til høring i realiteten ikke er en plan for store deler av sjøarealene i Hamarøy, nemlig de tre områdene som er markert i rødt i plankartet. Sjøarealene som er tatt ut av planarbeidet sammenfaller i stor grad med det arealet som Nordlaks ønsker omregulert til akvakultur og lokasjon for den flyttbare Havfarm 2. Kystsoneplanen tar altså ikke stilling til bruken av disse arealene, til tross for at dette er det største og mest inngripende tiltaket inngrepet i det aktuelle kystområdet. Utelatelse av Havfarm 2-planene og de konsekvensutredninger som er gjort av tiltakshaver Nordlaks (på vegne av kommunen) lager et stort hull i alle fem hovedmålene. Dersom områderegulering av «det røde arealet» til Havfarm 2 ikke blir vedtatt, har man ingen "plan b" for

hva bruken av dette området skal være. For at Kystsoneplanen skal ha legitimitet må all informasjon om og fra Havfarm 2-prosjektet inkluderes og tas med i planens helhetlige vurderinger. Det samme gjelder Havforskningsinstituttets karlegging våren/sommeren 2021 av flere av fjordsystemene som inngår i Kystsoneplanen. Deretter må en ny helhetlig vurdering om bærekraftig forvaltning og -utvikling gjøres.

Den andre betydelige mangelen er at Kystsoneplanen i praksis ignorerer korallforekomster og gjør ingen vurderinger av hvordan den samlede konsekvensen for alle eksisterende og planlagte nyetableringer innen oppdrettsnæringen vil påvirke det marine økosystemet generelt, og korallene spesielt. Nordlaks bekrefter betydelige korallfunn uten at de vil gi detaljerte opplysninger utover at noen av dem rødlistede. Vi antar at dette handler om koraller som Norge har et særlig forvaltningsansvar for. Asplan viaks konsekvensutredning nevner koraller kun to ganger i det 137-siders lange dokumentet. Det står «Potensial for dypvannskoraller langs bergveggen» to steder. Dette har muligens sammenheng med at kystsoneplanprosessen ikke har hatt tilgang eller aktivt hentet informasjon fra de to andre utredningsprosessene som dokumenterer korallforekomster.

Derfor foreslår vi

- **at bruksformål for det aktuelle røde området i kystsoneplanen fastsettes tilsvarende Hamarøy kommunes gamle arealplan, dersom områderegulering for akvakultur ikke blir vedtatt.**
 - **At det inkluderes et eget punkt som beskriver korallforekomster, og som drøfter hvordan de tre kommunene kan ivareta sitt og Norges verneansvar for visse typer koraller.**
 - **en utsettelse av kommunal behandling av den foreliggende Kystsoneplanen inntil de to planene er integrert.**
- Prosjekt interkommunal kystsoneplan fortøner seg som et innspillprosjekt for havbruksnæringen hvor prosessen ble tilrettelagt for å ta imot havbruksprosjekter som ikke kom med til den første fristen. Vi har forståelse for en beslutning om å få med det som er underveis av nye tiltak som å best mulig vurdere helheten. Det som er helt uforståelig er at det største og mest inngripende prosjektet, Nordlaks Havfarm 2 planlagt plassert utenfor Tranøy, Hamarøy, er holdt utenfor planarbeidet og ikke nevnt med ett ord. Dette gigantiske havbrukstiltaket har dermed fulgt et parallelt sidespor til kystsoneplanen. I dette tilfellet har Nordlaks selv fått ansvar for å utvikle planforslag og gjøre konsekvensutredning, uten at fortløpende kontakt og informasjonsutveksling med Hamarøy kommunen er ivaretatt. Foreningen BVF mener at dette er alt annet enn effektiv og forutsigbar saksbehandling, og snarere skapt en mindre forutsigbar saksbehandling og en fragmentert dialog med både befolkning og overordnede myndigheter.

Forslag:

- Behandling av Kystsoneplanen og beslutning i de tre kommunestyrene utsettes for å inkludere Havfarm 2 utenfor Hamarøy i den helhetlige vurderingen av de felles havområdene.

- De tre samarbeidende kommuner anmodes om, evt. inngår gjensidig forpliktende avtale om å ikke godkjenne naturinngrep, tillate nye oppdrettslokasjoner før kystsoneplanen er vedtatt.
- Den interkommunale kystsoneplanen har en sterk slagside mot å vektlegge oppdrettsnæringens interesser på bekostning av natur, miljø, rekreasjon og grunninteresser. Tradisjonelt fiskeri er stemoderlig behandlet. Miljøaspektet i FNs bærekraftsmål gis for lite gjennomslag. Miljøhensyn blir opphevet dersom tiltaket gir sosial og økonomisk bærekraft.

Forslag:

- Kystsoneplanen suppleres med en helhetlig bærekraftsanalyse i tråd med intensjonene i FNs bærekraftsmål i Agenda 2030.
- Behandling/beslutning av Kystsoneplanen i de tre kommunestyrene utsettes inntil planen balanseres med en større vektning av økologisk bærekraft.
- Planen må synliggjøre konflikter mellom oppdrettsnæring og tradisjonelt kystfiske, og synliggjøre at sistnevnte fiske er p.t. mer bærekraftig enn oppdrett.
- I planperioden har det foregått tre ulike kartleggingsprosjekt i de berørte havområdene, to av dem er ROS/konsekvensutredninger: i regi av kystsoneplanen, i regi av Havfarm 2-prosjektet og i regi av Havforskningsinstituttet. I forslaget er det kun kunnskap og vurderinger fra den egne utredningen (Aslak viaplan).

Forslag:

- Behandling/beslutning i de tre kommunestyrene utsettes inntil prosjektgruppen har tilgang på all tilgjengelig kunnskap og inkluderer dette i den felles kystsoneplanen
- Sosial bærekraft vurderes stort sett ut fra etablering av arbeidsplasser som vil føre til bosetting og handel. Sosial bærekraft er i planen ensbetydende med utsikter til flere arbeidsplasser, bosetting og økt handel. Det gjøres ingen vurdering av om arbeidsplasser i tilknytning til oppdrettsnæringen er bærekraftige arbeidsplasser, eller om disse kan tenkes å true andre og mer bærekraftige arbeidsplasser, enten de er eksisterende eller utsikter til nye, for eksempel innen turisme, kultur og rekreasjon og tradisjonelt kystfiske. Tema som at ødeleggelse av natur, utslipp, lyd- og lysforurensning påvirker folkehelse og bolyst er i liten grad belyst. Planen bør inkludere eksplisitte vurderinger av sosial bærekraft som rettferdig fordeling av ressurser, reell påvirkning av forhold i nærmiljøet og i andre kommunale beslutninger.

Forslag:

- Konsekvensutredningen må suppleres med en analyse av hvordan tiltakene vil påvirke folkehelse, trivsel, medvirkning, stedstilknytning og bolyst.
- Kommunene sørger for at befolkningen reelt sett er opplyst om naturinngrep, og gis anledning til å påvirke beslutninger om inngrep i deres nærområder.

- Planen bidrar med eksplisitte vurderinger av om økt sysselsetting innen akvakultur kan true sysselsetting og nyetableringer innen andre næringer.
- Delaktighet i planprosessen har vært dominert av innspillsgruppa for akvakultur og fiskeri med hovedfokus på akvakultur. Prosessen har ikke tatt høyde for at andre interesser ikke har samme påvirkningsressurser som oppdrettsnæringen. Interesser som ønsker bevaring av sårbar natur og større vekt på økologisk bærekraft taper i denne planprosessen – i likhet med de fleste planprosesser som omhandler interessemotsetninger mellom vekstnæringer og natur, klima og økologi.

Forslag:

- Planprosessen forlenges med en tilrettelegging for at økosystem - og naturverninteressene som har meldt innspill til planen får behørig mulighet til å komme med et samlet innspill.
- Politisk behandling i kommunene. Vi stiller oss bak tidligere innspill fra Hamarøy kommune, som sier at «Kystsoneplanen vil i Hamarøy ha juridisk status som arealdel av kommuneplan, jamfør plan- og bygningsloven kapittel 11-5. Bestemmelsene er sammen med plankartet juridisk bindende for framtidig arealbruk jf. Plan – og bygningsloven § 11-6. Ettersom Kystsoneplanens bestemmelser vil være juridisk bindende for kommunens arealbruk iht. Plan- og bygningsloven, er det viktig for Hamarøy kommune å være sikker på at den tematiske bredden i kystsoneplanen er god, og gir mulighet for å styre utviklingen i kystsonen på en god måte, og gir rom for å realisere kommunens behov i sjø i perioden fram til 2035».

Forslag:

- Havfarm 2 må inkluderes i beslutningsgrunnlaget og politisk behandling av Kystsoneplanen må utsettes inntil planforslag utviklet av Nordlaks foreligger.

Hamarøy, 14.10. 2021, på vegne av styret i Bevar Vestfjorden for framtiden

Kerstin Söderström

Styremedlem, Bevar Vestfjorden for Framtiden